

ERP-СИСТЕМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОПТИМІЗАЦІЇ ВНУТРІШНІХ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто можливості використання ERP-систем (Enterprise Resource Planning) як ефективного інструменту для оптимізації внутрішніх бізнес-процесів у контексті IT-менеджменту. Визначено ключові функції ERP, їх вплив на автоматизацію процесів, підвищення продуктивності та покращення управлінських рішень. Акцентовано увагу на ролі IT-менеджера у впровадженні та супроводі ERP-рішень на підприємстві.
Ключові слова: ERP, менеджмент IT, автоматизація, бізнес-процеси, цифровізація, управління.

Abstract

The paper examines the potential of using ERP systems (Enterprise Resource Planning) as an effective tool for optimizing internal business processes in the context of IT management. The key functions of ERP systems are identified, as well as their impact on process automation, improving productivity, and supporting data-driven managerial decision-making. Emphasis is placed on the role of the IT manager in the implementation and support of ERP solutions within the enterprise.

Keywords: ERP, IT management, automation, business processes, digitalization, enterprise management.

Вступ

У сучасному IT-орієнтованому бізнес-середовищі ефективність управління ресурсами підприємства є критично важливою умовою успішної діяльності. ERP-системи стають невід'ємною частиною цифрової інфраструктури, забезпечуючи комплексну інтеграцію та автоматизацію ключових бізнес-функцій. Вони сприяють підвищенню прозорості процесів, оперативності прийняття рішень і загальної продуктивності. Для менеджерів у сфері IT це відкриває широкі можливості впливу не лише на поточну діяльність, а й на стратегічний розвиток компанії.

Основна частина

У сучасних умовах цифрової трансформації бізнесу ERP-системи (Enterprise Resource Planning) набувають все більшої популярності як ефективний інструмент оптимізації внутрішніх бізнес-процесів. Ці системи дозволяють інтегрувати ключові функції підприємства — фінанси, виробництво, логістику, управління персоналом, облік — в єдине інформаційне середовище. Завдяки централізованому збору, зберіганню та обробці даних ERP-системи забезпечують підвищення прозорості управлінських рішень, скорочення операційних витрат, зменшення дублювання інформації та підвищення загальної ефективності функціонування підприємства.

З позиції менеджменту IT ERP-системи відіграють стратегічну роль у розвитку підприємств. Їх впровадження вимагає участі кваліфікованих IT-менеджерів, які відповідають за аналіз потреб компанії, вибір відповідного програмного продукту, адаптацію функціоналу до специфіки бізнесу, навчання персоналу та подальше технічне супроводження. Важливим аспектом є також інтеграція ERP із іншими корпоративними системами, такими як CRM, SCM та BI-платформи, що дозволяє створити цілісну цифрову екосистему підприємства.

Сучасні ERP-рішення, зокрема SAP ERP, Microsoft Dynamics 365, Oracle NetSuite та Odoo пропонують гнучкий функціонал, масштабованість та можливість налаштування під конкретні галузі. Їх використання сприяє не лише оперативному контролю над процесами, але й підвищенню адаптивності бізнесу до змін зовнішнього середовища.

Таким чином, ERP-системи є ключовим компонентом інформаційної інфраструктури підприємства, який підтримує стратегічне планування, оптимізацію ресурсів і прийняття рішень на основі достовірних даних.

З огляду на актуальність теми “ ERP-системи як інструмент оптимізації внутрішніх бізнес-процесів” було розглянуто різні трактування поняття «бізнес-процес» (табл.1).

Автор	Визначення поняття бізнес-процес
М. Портер, В. Міллар	Бізнес-процес – це комплекс видів діяльності, які визначаються точками "входу" і "виходу" та використовують організаційні ресурси з метою створення цінності товарів/послуг для споживача.
І.В. Сіменко, Т.Д. Косова	Бізнес-процес – це сукупність бізнес-операцій, певна кількість внутрішніх видів діяльності, що починаються з одного або більше входів і закінчуються створенням продукції, необхідної клієнту (клієнт - не обов'язково зовнішній відносно підприємства споживач, це може бути підрозділ організації або конкретний працівник).
О.В. Тур, А.С.Матусевич	Бізнес-процес – це множина внутрішніх видів діяльності підприємства, орієнтованих на створення продукції, вартість якої, сервіс, а також якість задовольняє потреби споживачів.
В.О.Гурова, А.І. Садекова	Бізнес-процес – це сукупність дій (функцій), які здійснюються в організації для перетворення входів (ресурсів) у виходи (продукти), що мають цінність для учасників (споживачів, інвесторів, персоналу і т. д.).
Л.І. Чорнобай, О. І. Дума	Бізнес-процес – це система взаємопов'язаних і взаємодіючих дій, кінцевими цілями виконання яких є створення продуктів/послуг, які мають цінність для зовнішніх і внутрішніх споживачів.

Аналіз трактувань поняття «бізнес-процес» показує, що всі автори акцентують увагу на системному підході до виконання взаємопов'язаних дій, які створюють цінність для споживача. Визначення Чорнобай Л.І. найбільш точно відображає суть бізнес-процесів як взаємодії дій, спрямованих на створення продуктів і послуг для зовнішніх та внутрішніх клієнтів. Таке розуміння є ключовим для ефективного впровадження ERP-систем, оскільки саме вони забезпечують цілісність, прозорість та оптимізацію бізнес-процесів в умовах цифрової трансформації підприємства.

Упровадження ERP-систем забезпечує структуровану підтримку бізнес-процесів на всіх рівнях управління підприємством. Замість фрагментованих рішень, які охоплюють лише окремі функції (наприклад, облік, логістику чи кадри), ERP об'єднує їх в єдину інформаційну платформу. Це дозволяє мінімізувати дублювання даних, автоматизувати рутинні операції та забезпечити швидкий доступ до аналітичної інформації.

Однією з ключових переваг ERP у сфері IT-менеджменту є можливість моніторингу та оптимізації процесів у режимі реального часу. Системи надають менеджерам поточні дані про стан ресурсів, виконання завдань і фінансові показники, що сприяє оперативному прийняттю обґрунтованих управлінських рішень. Крім того, ERP дозволяє формувати звіти за допомогою вбудованих аналітичних інструментів, що важливо для стратегічного планування.

Для успішної інтеграції ERP-систем IT-менеджеру необхідно враховувати як технічні, так і організаційні аспекти. До них належать: аудит поточних процесів, вибір відповідного програмного забезпечення, визначення потреб користувачів, розробка графіка впровадження, навчання персоналу та оцінка ефективності. Безпосередня участь IT-фахівців у кожному з етапів дозволяє уникнути типових ризиків, пов'язаних із впровадженням складних IT-рішень.

Також важливо зазначити, що ERP-системи можуть інтегруватися з іншими цифровими інструментами, як-от CRM (керування взаєминами з клієнтами), SCM (керування ланцюгом постачань), HRM (керування персоналом) та BI-системами (бізнес-аналітика). Така інтеграція дозволяє досягти максимальної прозорості в управлінні, а також підтримує принципи гнучкого реагування на зміни у внутрішньому й зовнішньому середовищі.

Отже, ERP-системи є не лише інструментом автоматизації, а й засобом трансформації підприємства відповідно до вимог цифрової економіки. Вони дають можливість IT-менеджерам виступати активними учасниками стратегічного розвитку бізнесу, поєднуючи технічну експертизу з управлінськими компетенціями.

Успіх ERP-проєкту залежить не лише від технічних рішень, а й від організаційних змін. IT-менеджер відіграє ключову роль, зокрема: координує роботу між IT-фахівцями та бізнес-підрозділами, адаптує ERP-систему до специфіки підприємства, навчає персонал і супроводжує процеси цифрової трансформації.

Під час впровадження ERP відбувається зміна структури відповідальності, автоматизуються рутинні операції, зростає вимога до цифрової грамотності співробітників.

Висновки

У результаті проведеного аналізу можна зробити висновок, що ERP-системи є важливим інструментом для оптимізації внутрішніх бізнес-процесів і формування ефективної моделі IT-менеджменту. Їх впровадження забезпечує інтеграцію ключових функцій підприємства, автоматизацію операцій та підвищення прозорості управління. ERP-рішення сприяють адаптації бізнесу до змін і посилюють роль IT-менеджера у стратегічному розвитку організації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Врублевська К. О. Сутнісна характеристика поняття «бізнес-процес»
URL: <https://api.dspace.khadi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/8cbc2c87-14ac-4a07-86a2-2eebc08221fd/content>
2. Сіменко І.В., Косова Т.Д. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник за заг. ред. І.В. Сіменко, - К. : "Центр учбової літератури",
URL: <https://pe.nmu.org.ua/ua/student/informzabezp/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%90%D0%93%D0%94%D0%9F.pdf>
3. Тур О.В., Матусевич А.С. Управління бізнес-процесами на підприємстві.
URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6415>
4. Чорнобай, Л. І., Дума О. І. Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку.
URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=vnulpm_2013_769_20
5. Волосатова М. М., Юшкевич О. О. Поняття категорії «бізнес-процес» та характерні риси його змісту.
URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/12/45.pdf>
6. Хіміч С.В., Впровадження ерп-систем: вдосконалення управління цифровізацією бізнес-процесів підприємства
URL: <https://journals.maup.com.ua/index.php/economics/article/view/2785/3245>

Подорожнюк Аліна Сергіївна — студентка групи МІТ-22б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: alina.podorozhnyuk@gmail.com.

Азарова Анжеліка Олексіївна — канд. техн. наук, професор кафедри менеджменту та безпеки інформаційних систем, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: azarova.angelika@gmail.com

Podorozhnyuk Alina S. - student of the group MIT-22b, faculty of management and information security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: alina.podorozhnyuk@gmail.com.

Azarova Anzhelika O. — Candidate of Technical Sciences, Professor of the Department of Information Systems Management and Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: azarova.angelika@gmail.com